

overladt det til Kommunerne at tage selvstændig Bestemmelse; de Kommuner, der har besluttet at afskaffe Nævnene, respektive Kontrolforanstaltningerne, har gjort det af egen fri Villie, og Lovgivningsmagten paatænker jo heller ikke i dette Øjeblik at tvinge dem til at indtage en anden Stilling end den, de frivilligt har indtaget. Jeg mener altsaa, at Forslaget ikke er sagligt begrundet, og Forholdet er det, at vi siden 1916 paa dette Omraade bestandig har lovgivet Aar for Aar; tidt er de paagældende Love først blevet vedtaget henimod den Tid, da de tidligere Love udløb. Men i alle Tilfælde, hver Gang vi har faaet en ny Lov vedrørende Boligforholdene, har man, forinden Forslaget blev forelagt Rigsdagen, spurgt Kommunalbestyrelserne om deres Mening. Det har man ganske undladt i dette Tilfælde, skønt der har været Tid dertil. Det eneste, der er sket i saa Henseende, er det, som er sket paa Foranledning af Landstingets Udvalg, men som skete paa et saadant Tidspunkt, at Fler-tallet indenfor Udvalget end ikke vilde afvente Svarene fra Kommunalbestyrelserne. Flertallet har her indtaget et Standpunkt, der efter min Formening vil komme til at staa i afgjort Modstrid med det, som man ønsker ude i Provinsen, thi det er min Opfattelse, at hvis man i det hele taget ude i Provinsen ønsker at opretholde Boliglovgivningen, saa foretrækker man absolut Nævnene fremfor Kontrolbestemmelserne, navnlig naar disse Kontrolbestemmelser skal gælde i to Aar. Derfor er jeg ganske enig med den høj-ærede Indenrigsminister i, at Forslaget om at bevare Huslejenævnene endnu et Aar var mere praktisk, mere retfærdigt og mere tiltalende ude i Provinsen end det Forslag, der nu her er vedtaget ved anden Behandling. Men det Forslag, der nu er vedtaget, er jo Resultatet af Forhandlinger, der har fundet Sted navnlig mellem to Partier her i Landstinget, det konservative Folkeparti og Regeringspartiet, og man har under disse Forhandlinger altsaa ikke ønsket at vide, hvad man ude i Provinsen ønskede, men har truffet sin Beslutning uden Kendskab til, i hvilken Retning Ønskerne derude gik. Der har ikke mindst her i Landstinget ved mange Lejligheder staaet store Slag mellem Repræsentanter for Frederiksberg og København, Slag, der har givet Genlyd ud over Landet; men i det Forhold, Talen her er om, er man fra Københavns og Frederiksbergs Side enedes om ikke blot

at ordne Forholdene i Storkøbenhavn, men ogsaa for os ude i Provinserne.

Det ærede 3die Medlem for 5te Kred (J. Chr. Møller), som jeg maa gaa ud fra har Kendskab til Forholdene i Provinsen, ikke mindst til Forholdene i den By, hvori han bor, Provinsens største By, Aarhus, mente ikke, at det var paakrævet at skride til denne ganske ekstraordinære Lovgivning i en ekstraordinær Rigsdagssamling; og jeg giver ham ganske Ret; jeg kunde underskrive hvert Ord, han udtalte, ogsaa hvad han har skrevet i Betænkningen. Jeg vil kun beklage, at han ikke tager den fulde Konsekvens af sin Stilling og stemmer imod Forslaget, hvad der sikkert egentlig vilde være bedst foreneligt med hans Opfattelse af Forslaget.

Denne Sag er altsaa forberedt ved Udentingsforhandlinger, og dette er saa meget mere paafaldende, som det kun er ganske faa Dage, siden Regeringens Hovedorgan her i Byen forsikrede, at efter at Socialdemokratiet var kommet til Magten, vilde der blive indledet en ny Æra med Hensyn til Rigsdagsforhandlingerne. Sagerne vilde ikke, saaledes som man paastaar, at det tidligere har været Tilfældet, finde deres Afgørelse ved Forhandlinger og Overenskomster, der blev sluttet udenfor Rigsdagen og Udvalgene, nu vilde Forhandlingerne komme til at foregaa i det fulde, klare Dagslys indenfor Rigsdagen og Udvalgene. Det er derfor en underlig Skæbne, at den første Lov, som den nye Regering har den Glæde at faa gennemført, netop skal fødes, om jeg saa maa sige, i Vinduesfordybninger eller i Tusmørke eller, for at sige det rent ud, blive gennemført paa den gammeldags Manér udenom Udvalgene, hvis man har Ret i, at saaledes var den gamle Manér. Men dette til Trods skal jeg ikke anklage de to Partier, fordi de har ført Forhandlingerne paa den Maade, i Rigsdagsarbejdet kan det undertiden være nødvendigt. Jeg konstaterer kun, at man ikke kan rose sig af at have gennemført en ny Æra, man har tværtimod taget sin Tilflugt til de gamle Metoder.

Jeg sagde før, at Venstre maa stemme mod Lovforslaget, fordi vi tror, at den bestaaende Lovgivning paa Boligomraadet hindrer Boligbyggeriet og indskrænker Lejlighedernes Antal. Vi mener heller ikke, at det foreliggende Lovforslag er sagligt begrundet. Vi har ingen Pligt til at være med til at indløse de Veksler, som de andre Partier kan have udstedt under Valgkampagnen; det maa de paagældende selv